

Muzeum
Historii
Żydów
Polskich

ŻOLIN

OFERTA EDUKACYJNA 2023/2024

**SZKOŁY
PONADPODSTAWOWE**

.....

polin.pl

Wstęp

Wizyta w muzeum to spotkanie: z kulturą, historią i z drugim człowiekiem.

Przyjdźcie ze swoją klasą do naszego muzeum! Przygotowaliśmy dla Was różne propozycje: zwiedzanie wystawy z przewodnikiem, warsztaty edukacyjne i spacer po Warszawie. Odkrywajcie z nami unikatowe zbiory, multimedia i rekonstrukcje ukazujące 1000 lat historii polskich Żydów. Wspólnie odnajdujemy piękno w różnorodności kultur, religii i tradycji.

Chcemy, żeby nasze zajęcia były dla młodzieży wzmacniającym doświadczeniem pracy grupowej, która pomoże im się lepiej poznać i zintegrować. Korzystamy z metod pozwalających jak najpełniej uczestniczyć w proponowanych przez nas aktywnościach. Mamy na względzie wszystkich – również tych, którzy mieszkają w Polsce od niedawna.

W tym roku naszym działaniom edukacyjnym towarzyszy hasło „Nie bądź obojętny”, odwołujące się do słynnych słów Mariana Turskiego i towarzyszące obchodom 80. rocznicy wybuchu powstania w getcie warszawskim. Młodzież zapraszamy na warsztaty edukacyjne pod tym samym tytułem, a także na spacer miejskie „Biografia getta” i „Śladami bohaterów Zdążyć przed Panem Bogiem”. W czasie tych spotkań będziemy zastanawiać się, czego uczy nas historia, a także odwoływać do współczesnych wydarzeń i doświadczeń młodych ludzi. Ważne jest dla nas, żeby edukacja związana z różnorodnością społeczną nie odnosiła się tylko do historii, ale również do tego, co dotyczy nas tu i teraz.

Bardzo chcielibyśmy spotkać się z Wami wszystkimi bezpośrednio. Pamiętamy jednak o grupach, które z różnych powodów nie mogą do nas dotrzeć. Przygotowaliśmy dla Was sprawdzoną ofertę zajęć edukacyjnych online – informacje o niej dostępne są na stronie: www.polin.pl/szkoly

Szczegółowa oferta

WARSZTATY

120 min / 250 zł
grupa do 30 osób
więcej na s. 5-9
rezerwacje@polin.pl

SPACERY MIEJSKIE

90 min / 250 zł
grupa do 30 osób
więcej na s. 10-11
grupy@polin.pl

OPROWADZANIA PO WYSTAWIE

90 min / 250 zł + bilety
grupa do 25 osób
więcej na s. 13-14
grupy@polin.pl

WARSZTATY EDUKACYJNE

**Zdobywanie wiedzy przez doświadczenie:
angażujące metody pracy, zwiedzanie
fragmentów wystawy, odkrywanie historii
i kultury oraz rozmowy na aktualne tematy.**

Nie bądź obojętny

Młodzież powyżej 14 roku życia zapraszamy na zajęcia połączone ze zwiedzaniem wystawy czasowej „Wokół nas morze ognia”, która opowiada o powstaniu w getcie warszawskim z perspektywy ludności cywilnej. W pierwszej, warsztatowej części zajęć, uczestnicy poznają sytuację społeczności żydowskiej w przedwojennej Warszawie oraz historię warszawskiego getta. Przybliżenie kontekstu historycznego pomoże im zrozumieć treści poruszane na wystawie. Po tym merytorycznym wstępie będzie czas na indywidualne, intymne spotkanie z ekspozycją, która stanowi silne – zarówno poznawczo jak i emocjonalnie – doświadczenie. Po obejrzeniu wystawy wspólnie zastanowimy się nad aktualnością przesłania Mariana Turskiego: „Nie bądź obojętny”.

SŁOWA KLUCZOWE:

**getto
warszawskie,
powstanie,
ludność cywilna**

MIEJSCE WARSZTATÓW:
Centrum Edukacyjne
i wystawa czasowa „Wokół
nas morze ognia”
(do 8 stycznia 2024)

Wolność religijna w Polsce dawniej i dziś

SŁOWA KLUCZOWE:

**tolerancja
religijna,
wolność
religijna**

MIEJSCE WARSZTATÓW:
Centrum Edukacyjne
i wystawa stała (galeria
„Paradisus Iudaeorum”)

W 2023 roku obchodzimy 450-lecie Aktu Konfederacji Warszawskiej (1573). W Rzeczypospolitej Obojga Narodów panował niespotykany w innych państwach europejskich XVI wieku pokój religijny. Zobowiązanie do pokojowych relacji między chrześcijanami „różnymi w wierze” wyrażone w Akcie, wpływało korzystnie także na stosunki z wyznawcami judaizmu czy islamu. Zwiedzając wystawę stałą, odkryjemy bogatą i ciekawą panoramę wyznaniową Polski XVI wieku. Poznamy też wyznawców różnych religii w dzisiejszej Polsce: Żyda Radka, katoliczkę Julię i mużulmankę Ilaydę. Ich historie poprowadzą nas dalej do „mapy” 207 wyznań i kościołów oficjalnie działających w Polsce. Podczas warsztatów przyglądać się będziemy rozumieniu pojęcia wolności religijnej na przestrzeni wieków.

Spotkania z kulturą żydowską

SŁOWA KLUCZOWE:

**synagoga,
szabat, judaizm,
Żydzi i Żydówki
w Polsce**

MIEJSCE WARSZTATÓW:
Centrum Edukacyjne
i wystawa stała
(galeria „Miasteczko”)

Kim są Żydzi? Czym jest synagoga? Czy kobieta może nosić jarmułkę? Czy wszystkie warzywa są kosherne? Podczas warsztatów uczniowie i uczennice poznają najważniejsze fakty dotyczące judaizmu. Na wystawie stałej będą rozwiązywać zadania w grupach, odwiedzą barwną synagogę i rekonstrukcję domu żydowskiego. Obejrzą także film, którego bohaterami są współcześni Żydzi i Żydówki, opowiadający o swojej tożsamości i życiu w Polsce.

Jak pięknie się różnić?

SŁOWA KLUCZOWE:

**komunikacja,
tożsamość,
różnorodność,
dyskryminacja**

MIEJSCE WARSZTATÓW:
Centrum Edukacyjne
i wystawa stała (galeria
„Paradisus Iudaeorum”)

Różnice mogą prowadzić do konfliktów. Mogą też być bogactwem, które buduje potencjał grupy. W czasie warsztatów uczniowie i uczennice pracować będą nad zagadnieniem różnorodności i tożsamości. Dowiedzą się, czym jest dyskryminacja i dlaczego ważne jest, żeby jej przeciwdziałać. Wysłuchają opowieści trojga współczesnych Żydów i Żydówek – jak mówią o sobie, co znaczy dla nich ich tożsamość i jakie jest ich doświadczenie dyskryminacji. Wspólnie zastanowimy się, jak doceniać zarówno nasze podobieństwa, jak i różnice oraz co każdy nas może zrobić z krzywdzącymi stereotypami. W drugiej części zajęć odwiedzimy fragmenty wystawy stałej. Tam, rozwiązując zadania w grupach, uczniowie i uczennice będą zastanawiać się nad znaczeniem różnorodności w szesnastowiecznej Polsce.

Mechanizmy propagandy

SŁOWA KLUCZOWE:

**krytyczne
myślenie,
ideologia,
propaganda,
fake news**

MIEJSCE WARSZTATÓW:
Centrum Edukacyjne
i wystawa stała
(galeria „Powojnie”)

Czy nasza wiedza o historii i aktualnych wydarzeniach jest obiektywna? Skąd wiadomo, które źródła są rzetelne? Podczas zajęć rozwijać będziemy umiejętności krytycznego myślenia i analizy źródeł. Na przykładzie kampanii antysemitów, poznamy mechanizmy, którymi rządzi się propaganda. Przyjrzymy się także, czym jest tzw. fake news obecny w mediach. Przedmiotem uczniowskiej analizy staną się między innymi materiały prezentowane na wystawie stałej.

Żonkile. Opowieść o powstaniu

SŁOWA KLUCZOWE:
**powstanie
w getcie
warszawskim,
walka Żydów
i Żydówek,
historia mówiona**

MIEJSCE WARSZTATÓW:
Centrum Edukacyjne
i wystawa stała
(galeria „Zagłada”)

Żonkile stały się symbolem powstania w getcie warszawskim – pierwszego miejskiego powstania w okupowanej Europie. Kim byli młodzi Żydzi i Żydówki, którzy je zorganizowali? Dlaczego zdecydowali się walczyć? W czasie warsztatów uczniowie i uczennice obejrzą fragmenty wystawy stałej dotyczące getta warszawskiego. Zobaczą też film edukacyjny „Nie było żadnej nadziei” w reżyserii Kamy Veymont, łączący animację z relacjami bohaterów getta i świadków ich walki. Warsztaty są oparte na angażującej opowieści, zmuszającej do stawiania pytań, na które nie ma jednoznacznych odpowiedzi.

Po dwóch stronach muru getta

SŁOWA KLUCZOWE:
**deportacje
do gett, relacje
polsko-żydowskie
w czasie II wojny
światowej**

MIEJSCE WARSZTATÓW:
Centrum Edukacyjne
i wystawa stała
(galeria „Zagłada”)

„Jesteśmy zamknięci za podwójnym murem: za murem z cegieł nasze ciała, za murem ciszy nasze dusze” – pisał Chaim Kaplan 25 czerwca 1942 roku. Po dwóch stronach muru getta żyją w czasie wojny dwie społeczności: żydowska, zamknięta za murem i polska – w okupowanym mieście. Zwiedzając fragment wystawy stałej i opracowując zadania w grupach, uczniowie i uczennice poznają realia życia codziennego w getcie warszawskim. Oglądając filmy z relacjami Ocalałych, zobaczą z różnych perspektyw stosunki polsko-żydowskie w tamtym czasie.

SPACERY MIEJSKIE

Odkrywanie miasta, którego już nie ma
i odszyfrowywanie śladów przeszłości.

Żydowskie miejsca w Warszawie – spacer po Muranowie, dawnej dzielnicy żydowskiej

SŁOWA KLUCZOWE:

**Warszawa
przed II wojną
światową, język
esperanto,
wybitne
mieszkanki
Muranowa,
pamięć
o przeszłości**

Zbiórka grupy:
Muzeum POLIN

Spacer nie obejmuje
zwiedzania wystawy stałej

Jak wyglądały okolice Muzeum POLIN sto lat temu? Jaka była codzienność żydowskich mieszkańców tej części Warszawy? Spacerując w okolicach muzeum, odbędziemy podróż w czasie. Będziemy szukać ulic i domów, których dziś już nie ma. Wyobraźnia, wsparta archiwalnymi fotografiami, pozwoli nam usłyszeć gwar Nalewek – niegdyś głównej ulicy tej dzielnicy miasta – i spotkać się z utalentowanymi kobietami, które los związał z Muranowem. Odwiedzimy miejsce narodzin języka esperanto i sprawdzimy, ile potrafimy z niego zrozumieć. Wspólnie będziemy odszyfrowywać ukryte znaczenia pomników i murali, które przypominają trudną historię tej części miasta. Porozmawiamy o tym, jak ludzie pamiętają przeszłość albo dlaczego chcą o niej zapomnieć.

SŁOWA KLUCZOWE:

**Marek
Edelman, getto
warszawskie,
konspiracja
i opór zbrojny,
człowiek wobec
doświadczeń
granicznych**

Zbiórka grupy:
Muzeum POLIN

Spacer nie obejmuje
zwiedzania wystawy stałej

Śladami bohaterów „Zdażyć przed Panem Bogiem”

W trakcie spaceru na nowo odczytamy wywiad rzekę Hanny Krall z Markiem Edelmanem. Zastanowimy się nad znaczeniem słowa bohater. Poszukamy odpowiedzi na pytanie o to, jakie czyny są pamiętane jako heroiczne i w jaki sposób powstają mity. Porozmawiamy o dylematach moralnych, przed którymi stają ludzie w sytuacjach granicznych: kiedy wolno decydować o cudzym losie? Jak nie być obojętnym wobec zła w sytuacji, gdy nie można mu się przeciwstawić?

Z Ireną Sendlerową po Warszawie

SŁOWA KLUCZOWE:
postawy
Polaków wobec
Żydów w czasie
okupacji, polscy
sprawiedliwi,
sprzeciw
wobec zła

Zbiórka grupy:

Muzeum POLIN

Spacer nie obejmuje
zwiedzania wystawy stałej

Od wczesnej młodości stawiała po stronie słabszych i prześladowanych. Zdarzało się, że droga za to płaciła. W czasie niemieckiej okupacji nie wahała się narażać życia, aby ratować Żydów. Podczas spaceru w sąsiedztwie muzeum uczniowie i uczennice poznają trudne koleje losu najbardziej znanej polskiej Sprawiedliwej, Ireny Sendlerowej i zobaczą miejsca związane z jej życiem. Porozmawiamy o wartościach, którymi się kierowała, dziedzictwie, które po sobie pozostawiła oraz o tym, w jaki sposób jest pamiętana i upamiętniana w przestrzeni miejskiej.

Biografia getta

SŁOWA KLUCZOWE:
życie codzienne
w getcie
warszawskim,
opór cywilny
i powstanie, rola
kobiet, tajne
archiwum getta,
upamiętnienia

Zbiórka grupy:

Muzeum POLIN

Spacer nie obejmuje
zwiedzania wystawy stałej

W trakcie spaceru oddamy głos odważnym bojowniczkom, które nie bały się stanąć oko w oko z wrogiem. Poznamy także historyka, dla którego najcenniejszym skarbem były dokumenty, mające umożliwić przyszłym pokoleniom poznanie losów mieszkańców warszawskiego getta. Z ich świadectw dowiemy się, jak funkcjonowała dzielnica zamknięta, jakie warunki w niej panowały i jak z wyzwaniem codziennego życia radzili sobie jej mieszkańcy. Opowiemy o różnych formach oporu przeciwko Niemcom: od tajnego nauczania i wydawania podziemnej prasy po walkę powstańczą.

UWAGA: Przygotujcie uczniów i uczennice do przejścia około dwóch kilometrów. Wszystkim z pewnością przydadzą się wygodne buty. Warto zabrać parasol lub płaszcz przeciwdeszczowy, wodę do picia i nakrycie głowy.

WAŻNE: na trasie spacerów znajdują się wzniesienia oraz schody.

OPROWADZANIA PO WYSTAWIE

Wciągająca opowieść przewodnika, aktywizujące zadania, multimedia, emocje i zabawa.

Odkryj historię polskich Żydów

SŁOWA KLUCZOWE:

**1000 lat
obecności
Żydów
w Polsce, życie
codzienne,
kultura
żydowska,
judaizm i jego
różnorodność**

Spacer obejmuje całą wystawę stałą.

Zapraszamy w podróż przez historię Polski, której narratorami są żydowscy mieszkańcy naszego kraju. Młodzi też dowie się, jakie znaczenie dla Żydów miały przetaczające się przez Polskę burze dziejowe, a także, jak na przestrzeni wieków zmieniała się ich codzienność. Wspólnie odkryjemy świat żydowskiej religii i tradycji. Dowiemy się, kim jest rabin, dlaczego szabat to tak ważny dla Żydów dzień, jakie obrzędy towarzyszą przełomowym momentom życia, takim jak wejście w dorosłość czy zawarcie małżeństwa. Spotkanie będzie okazją do rozmowy o tym, jak zasady religijne i obyczaje dostosowują się do wyzwań nowoczesnego świata.

Trudny wiek dwudziesty

SŁOWA KLUCZOWE:

**Żydzi w Polsce
międzywojennej,
II wojna
światowa
i Zagłada, okres
Polski Ludowej,
współczesne
życie żydowskie
w Polsce**

Spacer obejmuje część wystawy stałej poświęconą historii XX wieku.

Podróż przez historię rozpoczniemy na gwarnej, żydowskiej ulicy polskiego miasta w dwudziestolecie międzywojennym. Następnie, w labiryncie getta, uczniowie i uczennice poznają losy Żydów pod niemiecką okupacją. Stamtąd przeniesiemy się w powojenny świat, aby dowiedzieć się, dlaczego większość ocalałych z Zagłady zdecydowała się emigrować i jak potoczyły się losy tych, którzy w Polsce zostali. Wspólnie poszukamy odpowiedzi na pytanie jak ci, którzy przeżyli wojnę mierzyli się z traumą: milczeli czy opowiadali o niej? W jakiej formie upamiętniali swoją przeszłość?

SŁOWA KLUCZOWE:
relacje polsko-żydowskie, sytuacja Żydów w Polsce, mity historyczne

Spacer po wystawie z wykorzystaniem kart pracy.
Spacer obejmuje całą wystawę stałą.

Od średniowiecza do powojnia

W trakcie podróży przez tysiącletnią historię polskich Żydów poznamy złożone relacje polsko-żydowskie. Dowiemy się, dlaczego średniowieczni władcy zachęcali Żydów do osiedlania się w Polsce. Porozmawiamy o roli Żydów w życiu politycznym, ekonomicznym, kulturalnym i społecznym Polski. Spróbujemy odpowiedzieć na pytanie, czy XVI-wieczna Rzeczpospolita była „rajem dla Żydów”, jak ją czasem nazywano. W części wystawy dotyczącej II wojny światowej podyskutujemy o walce Żydów o przetrwanie i różnych postawach Polaków wobec Zagłady.

SŁOWA KLUCZOWE:
demokracja, sytuacja mniejszości, praworządność, przemiany społeczne

Spacer po wystawie z wykorzystaniem kart pracy.
Spacer obejmuje całą wystawę stałą.

Marzenia o wolności: państwo – demokracja – Żydzi

Czym są rządy prawa i demokracja? Jaka jest różnica między nacjonalizmem a patriotyzmem? Jak rodzą się autorytaryzm i dyktatura? To fundamentalne pytania współczesnego świata. Odpowiedzi na nie wydają się skomplikowane, spróbujemy jednak poszukać ich w niebanalny sposób. Zapraszamy do podróży przez historię i przyjrzenia się losom konkretnych ludzi: średniowiecznej kobiety biznesu, osiemnastowiecznego karczmarza – filozofa, dziewiętnastowiecznego artysty, który chciał służyć dwóm narodom – polskiemu i żydowskiemu oraz studentki Uniwersytetu Warszawskiego z okresu międzywojennego, której stempel w legitymacji nakazywał zajmować miejsce w ławkach przeznaczonych dla Żydów. Losy naszych bohaterów i bohaterek staną się punktem wyjścia do rozmowy o zmianach zachodzących w społeczeństwie, funkcjonowaniu państwa, znaczeniu praworządności i zagrożeniach dla niej.

Akcja społeczno-edukacyjna Żonkile – dołącz do nas! Niech #ŁączyNasPamięć

19 kwietnia, w rocznicę wybuchu powstania w getcie warszawskim, organizujemy akcję społeczno-edukacyjną Żonkile.

Żonkil symbolizuje pamięć, szacunek i nadzieję. Marek Edelman, jeden z przywódców powstania z 1943 r., w każdą rocznicę składał bukiet żółtych kwiatów pod pomnikiem Bohaterów Getta na Muranowie. W Muzeum POLIN kontynuujemy tę tradycję – każdego roku rozdajemy tysiące papierowych żonkili na ulicach Warszawy i wirtualnie.

Jako szkoła do akcji możecie przyłączyć się na dwa sposoby.

Jako szkoły z Warszawy możecie włączyć się w wolontariat i rozdawać 19 kwietnia papierowe żonkile mieszkańcom stolicy.

W szkołach, bibliotekach oraz instytucjach **z całej Polski** możecie przeprowadzić specjalne zajęcia z wykorzystaniem przygotowanych przez nas materiałów: filmów, opowiadań czy scenariuszy. W ten sposób chcemy przybliżyć młodemu pokoleniu ważną część historii oraz uczyć aktywnej postawy i działania w lokalnej społeczności.

Dołączcie do akcji ze swoją szkołą w 2024 roku. Niech połączy nas pamięć.

INFORMACJE ORGANIZACYJNE

WARSZTATY

Czas: **120 min**

Termin: **poniedziałek, środa-piątek**

Cena: **250 zł / grupa do 30 osób**

Rezerwacja: **rezerwacje@polin.pl**

OPROWADZANIA

Czas: **90 min**

Termin: **od środy do poniedziałku**

Cena: **250 zł + bilety / grupa do 25 osób**

Rezerwacja: **grupy@polin.pl**

SPACERY MIEJSKIE

Czas: **90 min**

Termin: **codziennie**

Cena: **250 zł / grupa do 30 osób**

Rezerwacja: **grupy@polin.pl**

Cena biletu dla uczniów i uczennic szkół polskich:

1 zł w ramach programu MKiDN

„Muzeum za złotówkę”.

„Poznaj Polskę” – Muzeum POLIN jest polecane w programie dofinansowania wycieczek szkolnych MEiN.

„Klasa w Warszawie. Warszawa z klasą” – wizyta w Muzeum POLIN może być rozliczona w ramach warszawskiego programu dofinansowania wycieczek szkolnych.

Projekt jest finansowany przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszu EOG oraz przez budżet krajowy

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

POLIN Żydowskie
Dziedzictwo
Kulturowe

Wspólnie działamy na rzecz Europy zielonej, konkurencyjnej i sprzyjającej integracji społecznej

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

KONTAKT

Muzeum Historii
Żydów Polskich POLIN
ul. Anielewicza 6
00-157 Warszawa
tel. + 48 22 47 10 301